

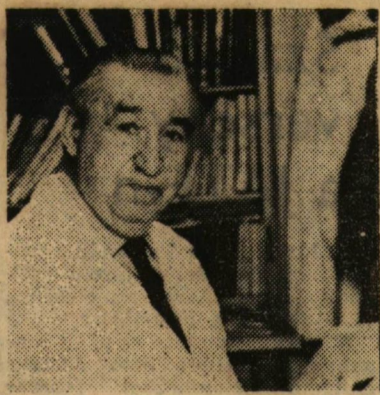
Dr. Greguss Pál köszöntése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa több évtizedes kiemelkedő munkássága elismeréseként, kilencvenedik születésnapja alkalmából dr. Greguss Pálnak, a József Attila Tudományegyetem Kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanárának, a biológiai tudományok doktorának, a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetés adományozta.

Greguss Pál 1889. december 31-én született Tornyan, az Arad melletti kisközségben. Innen indult tudományos pályafutása ahogy a nemrégiben megjelent *Életem* című könyvének alcíme mondja: az asztalomhelytől az egyetemi katedráig. Aradon szerzett tanítói oklevelet, majd néhány éven belül a polgári iskola tanári és tornatanári, valamint a természetrajz-vegytan-termesztan szakos középiskolai tanári és tornatanári okleveleket is kézhez kapta. Egyetemi tanulmányait a budapesti egyetemen és a prágai orvoskaron végezte, 1919-ben doktorált Budapesten. Itt szerezte meg a magántanári címet 1927-ben. „A száraz növények ivaros szaporodása” tárgykörből, 1928-tól él Szegeden, előtte Csáktornyan és Budapesten tanított. Szegedi működését a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola tanácskezelőjeként kezdte. 1940-ben a szegedi Tudományegyetem növénytan tanszékének vezetője és a Füvészkert igazgatója lett. Ez évben szerzett egyetemi tanári, 1952-ben pedig kandidátusi címet. Időközben nemcsak tudományos munkássága és publikációinak száma gyarapodott, de aktívan részt vett a társadalmi munkában. Jelzik ezt a különböző egyetemi tisztségei: volt dékán (1946–47), rektor (1957–58), az Egyetemi Pedagógiai Bizottság tagja (1958–64), a Kari Pedagógiai Bizottság tagja (1950–55), szerkesztette az *Acta Botanica* (1941–46), s tagja volt az *Acta Biologica* szerkesztőségének (1947–65).

Tudományos munkássága széleskörű: eddig több mint háromszáz munkát jelentetett meg, köztük könyveket, tanulmányokat, egyetemi jegyzeteket, a magyar mellett német, angol, francia és orosz nyelven is publikált. Az utóbbi két évtizedben főként a faanatómia és a paleoökológia területén tevékenykedett, de tudományos munkássága a biológia számos más területét is felöleli. Így például tanulmányokat közölt a növényélettan tárgyköréből, foglalkozott a növények külső és belső morfológiájával, munkáiban tárgyalta a növényrendszertan, a növényföldrajz, a származástan, a fejlődéstörténet, a genetika, a palinológia, az ökológia és a biofizika kérdéseit.

Tudományos munkája mellett kiváló pedagógus, példázta ezt jelentős tankönyvírói és tudománynépszerűsítő tevékenysége. Utóbbi mi sem jellemzi jobban, minthogy újjáépítette és nemzetközi hírűvé tette az egyetem füvészkertjét. Tudományos és pedagógiai munkássága révén nemcsak világhírű tudós, de iskola-

teremtő is a biológiai tudományokban. Ennek elismeréseként számos külföldi egyetem és nemzetközi biológiai társaság tagja. A Munka Érdemrend és a Kossuth-díj II. fokozata kitüntetésekben részesült — aranydiplomák, emlékérmek tulajdonosa. Dr. Greguss Pál 1965-ben vonult nyugdíjba, de tudományos közleményei azóta is jelennek meg. Mostani kitüntetése alkalmából adott nyilatkozatában elmondta: „Életem során a tudományt és az oktatást tartottam a legfontosabbnak. Am sohasem feledkeztem meg a sportról. ... Nem túlzok, ha azt mondom, szellemi frissességem is a sportnak és az állandó munkának köszönhető.”

A Magyar Biológiai Társaság szegedi csoportja január 10-én ünnepi ülést tartott a JATE Ády-téri épületének TTK előadótermében. Az ülésen a kilencvenéves dr. Greguss Pál professzort tanítványai előadásokkal köszöntötték.

Csatlakozva a köszöntéshez, gratulálva a magas kitüntetéshez, szerkesztőségünk Greguss professzornak továbbra is jó egészséget kíván, hogy alkotó munkáját folytathassa.

Dr. Révész Béla

Mély megrendülést váltott ki pedagógus társadalmunkban az a szomorú hír, hogy dr. Révész Béla, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola docense váratlan hirtelenséggel 1979. december 13-án, 58 éves korában elhunyt.

Szegeden született, 1922-ben, munkáscsaládban. Apja szobrászsegéd, anyja varrónő volt. Innen elindulni és ilyen pályát befutni, kiváló képességei mellett is akaratra, kitartásra, elszánt célratörő következetes munkára volt szükség.

És ő bírta, vállalta ezt, hogy többet, színvonalasabbat, emberibbet tudjon adni tanítványainak. Tanítóképzőt, pedagógiai főiskolát, tudományegyetemet végzett Szegeden.

Budapesten elvégezte a Tanügyi Akadémiát, majd az ELTE

Bölcsészettudományi Karán a pedagógiai szakot és pedagógiából doktorált.

Hosszú és eredményekben gazdag pedagógiai pályafutása alatt volt tanító, művelődésügyi osztályvezető, igazgató, általános és középiskolai tanár, szakvezető és főiskolai docens. Mindenütt ahol dolgozott, szakmaszeretettel, felkészültséggel, tudással, hivatástudattal nagyra értékelték. Munkásságának elismeréseként megkapta az MSZBT aranykoszorús jelvényét, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmét, a Kiváló Tanár és a Pro Juventute kitüntetések.

Aktív munkásságát számtalan dolgozat — amelyből 19 nyert pályadíjat — tankönyv, jegyzet és segédanyag maradvánnyal igazolja.

Mindazt, amit ezeken kívül ta-

nítványaiért, kollégáiért, munkatársaiért tett, eredményekben gazdag életútján képtelenség lenne felsorolni. Így is láthatjuk, nagy a mi veszteségünk, de nemcsak a miénk ez a nagy veszteség, hanem az ország valamennyi pedagógusáé. Hiszen a könyörtelen és hirtelen halál oly gyorsasággal ragadta el közülünk, hogy munkája — amelyre országosan számítanak — félbemaradt.

Temetésén — amelyet főiskolánk saját halottjának kijáró tisztelettel rendezett — hozzátartozóin, tanítványain, kollégáin kívül megjelentek az országos szervek és a tanárképző főiskolák küldöttei, Szeged város szinte valamennyi oktatási intézményeinek képviselői, barátai, tisztelői.

A búcsú, amely mindannyiunk búcsúja, fájdalommal gyóndalúságot jelentett. Mi már többé nem tudunk megszólítani Téged — ezentúl csak Te szólhatsz hozzánk, munkáidban megtalálható, a pedagógus hitvallását hirdető gondolataiddal.

DR. DÓZSA JÓZSEF
tanszékvezető főiskolai tanár

legterjedelmesebb műve, amelynek alapján a kandidátusi tudományos fokozatot megszerelte, a „100 év magyar irodalomtörténeti tankönyve” című munka. Kisebbségi közleményei a harmincas évek végétől szinte folyamatosan jelentek meg az országos pedagógiai, irodalom- és nyelvtudományi folyóiratokban, megyei és helyi sajtóorgániumokban. — Fáradhatatlan volt a tudományos szervezés és az ismeretterjesztés terén is. Titkára volt a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Délalföldi Csoportjának, s csak súlyos betegségére kényszerítette arra, hogy megváljon a TIT Csongrád megyei Irodalmi Szakosztályának elnöki tisztétől. Egyéb kitüntetések mellett e munkájáért részesült magas kitüntetésben.

A hirtelen jött halál nem egy befejezett életpálya végére tett pontot. Sipka Sándor nyugdíjba készült ugyan, de töretlen alkotókedve, folyamatban levő munkái, tervei a folytatást, a termékeny aktivitást, a holnapot ígérték. Mindnyájunk mély fájdalomra ezt a holnapot már nem érheti meg. A mindig tevékeny, alkotó szellem megszűnt élni, de sokrétű, gazdag hagyatéka köztünk marad továbbra is. Sipka Sándor gondolatait tovább viszik volt hallgatói, a száz meg száz magyar szakos tanár, akik tőle is tanulták e nehéz, de szép hivatás szeretetét. Esméit megörzik írásai, s a jövő kutatói biztos támaszkodhatnak hasznos eredményeire.”

Dr. Budó Ágoston emlékére

1979. december 22-én a Berzsenyi utca 1. számú épület falán az MTE SZ Csongrád megyei szervezete, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Csongrád megyei csoportja és a Szeged megyei városi tanács dr. Budó Ágoston születésének hatvanötödik évfordulójának alkalmából emléktáblát állított a Kossuth-díjas tudósnak. Az emlékkönyvben a család tagjai, dr. Budó Ágoston volt munkatársai és tanítványai mellett megjelent dr. Végh Gyula, a megyei pártbizottság képviselője, dr. Székely Sándor, a városi pártbizottság titkára, dr. Tandori Károly, akadémikus, a JATE Természettudományi Karának dékánja.

Az emléktáblát dr. Kovács István akadémikus, a Budapesti Műszaki Egyetem atomfizikai tanszékének Kossuth- és Állami-díjas tanára avatta fel. Az emléktáblát a város nevében Prágai Tibor általános tanácselnök-helyettes vette át megőrzésre. A ház falán koszorút helyeztet el dr. Tarján Imre akadémikus, az MTA matematikai és fizikai osztályának vezetője, dr. Szőkefalvi-Nagy Béla, a SZAB elnöke, dr. Ketskeméty István, a JATE fizikai-kémiai intézetének vezetője és Prágai Tibor.

Dr. Budó Ágoston 1914-ben született, Budapesten. Itt végezte egyetemi tanulmányait is, 1931–36 között. Tanulmányai után egyéves ösztöndíjat kapott Berlinben, a Nobel-díjas Debye professzor intézetében. A magántanári címet a Budapesti egyetem szerzi. „A molekulák fizikája” tárgyköréből (1940). 1941-től Szegeden, a Tanárképző Főiskola fizika tanszékén tanít, majd

1950-től haláláig a JATE kísérleti fizikai intézetének vezetője. Az MTA levelező tagja 1950-től, 1960-ban pedig rendes taggá választják.

Tudományos tevékenysége során a molekula-színképekkel, a dielektrikumok fizikájával foglalkozott, s kutatási területéhez tartozott a molekuláris lumineszcencia.

Volt az MTA elnökségi tagja (1961–69), ez idő alatt a Szegedi Akadémiai Bizottság elnöke is. Munkássága elismeréseként 1951-ben Kossuth-díjat kapott, 1953-ban a Munka érdemrend arany fokozata kitüntetésben részesült, kétszer is elnyerte „Az oktatásügy kiváló dolgozója” kitüntetést (1956, 1961).

Dr. Szőkefalvi Nagy Béla professzor koszorút helyeztet az emléktáblára

Emlékezés dr. Riesz Frigyesre

Száz évvel ezelőtt született Riesz Frigyes, a szegedi matematikai iskola egyik megalapítója, aki a modern matematika új ágának, a funkcionálfizikának egyik úttörője volt. A nagy matematikus munkásságáért többek között két Kossuth-díjat, s több nemzetközi kitüntetést kapott.

Riesz Frigyes Győrben született 1880-ban. Egyetemi tanulmányait a zürichi műszaki egyetemen kezdte, majd a budapesti tudományegyetemen folytatta, ahol 1902-ben bölcsészdoktori és matematika-fizika szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1912-ben — addigi kiemelkedő kutatási eredményeinek elismeréseként — a kolozsvári egyetemen nyilvános rendkívüli, majd 1914-ben rendes professzori kinevezést nyert. 1916-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. 1920-tól Szegeden folytatta munkáját. Tanártársával, Haar Alfréddal közösen néhány év alatt nemzetközi elismerésnek örvendő matematikai centrumot alakítottak ki. Eközben a szegedi egyetemen rektori teendőket is ellátott, két ízben is. A Magyar Tudományos Akadémia 1936-ban rendes tagjává választotta.

Szegedről 1946-ban távozott, hogy a budapesti tudományegyetem egyik matematikai tanszékét vezesse. Munkásságát több hazai és nemzetközi elismerés dicséri. 1945-ben neki ítéltek oda a Magyar Tudományos Akadémia nagydíját, 1949-ben Kossuth-díjat kap; 1953-ban a Kossuth nagydíjat nyerte el az 1952-ben megjelent, életműve jelentős részét is összefoglaló — dr. Szőkefalvi Nagy Bélával közösen készített — funkcionálfizika — monográfiájáért. A párizsi Tudományos Akadémia 1948-ban tagjává választja, majd a Bajor Tudományos Akadémia és a lund Svéd Királyi Földrajzi Társaság külső tagja lesz. 1946-ban a szegedi, majd 1950-ben a budapesti tudományegyetem avatja díszdoktorává, ezt követi 1954-ben a párizsi Sorbonne díszdoktori címe. A Bolyai János Matematika Társulat 1947-ben Szegeden történt megalakulásakor díszelnökévé választja.

Hetvenedik születésnapját a világ matematikusai megünnepelték. A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának üdvözlő levelében ez állt: „Kétségtelen, hogy Ön egyike a matematikai gondolkodás legnagyobb élő mestereinek.”

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Csongrád megyei szervezete, a Bolyai János Matematikai Társulat szegedi tagozatával január 22-én emlékkönyvet rendezett Riesz Frigyesnek, a szegedi matematikai iskola egyik megalapítója születésének 100. évfordulóján. A szegedi nemzeti panteonban levő Riesz-Haar emléktáblánál dr. Bolyai Jenő, az MTE SZ Csongrád megyei szervezetének szaktitkára köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikus, egyetemi tanár emlékeztet a nagy matematikusra. Ezt követően koszorút helyeztek el a panteonban levő emléktáblánál.

Riesz Frigyesre dr. Szőkefalvi Nagy Béla akadémikus emlékeztet

Dr. Sipka Sándor

Dr. Sipka Sándor, a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának docense 1912-ben született, Hódmezővásárhelyen. Egyetemi tanulmányait a debreceni egyetemen végezte, ahol 1936-ban szerzett magyarlatin szakos tanári oklevelet, 1954-ben pedig az egykori budapesti Lenin-intézetben megszerezte az orosz szakos tanári oklevelet is.

1936 és 1962 között Hódmezővásárhelyen volt középiskolai tanár, időközben — 1952–54 — a Szegedi Tudományegyetem bölcsészkarán is tartott előadásokat. 1962-től egészen haláláig itt dolgozott, 1977-ben kapta meg a docensi címet.

Temetésén dr. Csukás István tanszékvezető egyetemi tanár, a Bölcsészettudományi Kar dékánja mondott búcsúzó beszédet.

„Dr. Sipka Sándor több mint negyvenéves pedagógusi pályafutásából két évtizedre terjed egyetemi működése, s emellett jelentősen hozzájárult a középiskolai tanárképzés színvonalának emeléséhez, a szaktárgyi műveltség, a korszerű módszertani kultúra fejlesztéséhez. Oktatói tevékenységét kiváló elméleti felkészültséggel, magas színvonalon, nagy nevelői

hatásfokkal látta el. Csoportvezetőként sokat fáradozott annak érdekében, hogy egyetemünkön a szakmódszertani képzés jelentőségének megfelelő megbecsülésben részesüljön. Ő volt, egyik kezdeményezője a modern eszközöket felhasználó, hatékonyabb formákat alkalmazó metodikai képzés bevezetésének. A gyakorlati iskolákban folyó magyar nyelv- és irodalom tanítás is sokat köszönhet lelkiismeretes felügyeleti tevékenységének. — Sipka Sándor egyéniségében szerencsésen ötvöződött egybe a pedagógus és az ismereteit folyamatosan gyarapító, az önművelésben fáradhatatlan ember. A tudós tanár típusa volt ő, aki sokirányú kutatói munkát fejtett ki: a magyar nyelv és irodalom oktatásának tudományos problémái mellett foglalkozott a pedagógiával, publikált irodalomtörténeti tárgyú tanulmányokat, írt kritikát és recenziót, nyelvészeti cikkeket és ismeretterjesztő közleményeket. Önálló kiadásban jelent meg „Középiskolai oktatásunk nemzeti célkitűzései” című dolgozata, és Gonda József irodalmi munkásságát feldolgozó írása. Kiadásra vár Imre Sándor pedagógiai tevékenységét áttekintő monográfiája, s